

Françoise Vergès

Dekoloniální feminismus

EDICE GENDER SONDY

Dekoloniální feminismus

Françoise Vergès

Z francouzského originálu *Un féminisme décolonial*, vydaného nakladatelstvím La Fabrique roku 2019, přeložila Markéta Jakešová
Doslov a odborná revize překladu Zuzana Uhde a Vojtěch Šarše

Na obálce je použito dílo Ladislavy Gažiové ze sbírek Národní galerie v Praze

Cet ouvrage, publié dans le cadre du Programme d'aide à la publication F. X. Šalda, a bénéficié de la collaboration de l'Institut français de Prague.
Tato kniha vychází za pomoci programu na podporu publikační činnosti F. X. Šalda Francouzského institutu v Praze.

Vydala Univerzita Karlova

Nakladatelství Karolinum

Praha 2024

Edice SLON – Gender sondy, 16. svazek / řídí Zuzana Uhde, Jiří Ryba, Hana Maříková
a Lubica Kobová

Redakce Nikola Staníčková

Grafická úprava a obálka studio Designiq

Sazba DTP Nakladatelství Karolinum

Vydání první

© Univerzita Karlova, 2024

© Françoise Vergès, 2019

© La Fabrique Éditions, 2019

Translation © Markéta Jakešová, 2024

Afterword © Zuzana Uhde, Vojtěch Šarše, 2024

Cover illustration © Národní galerie v Praze / Ladislava Gažiová, 2024

ISBN 978-80-246-5956-5

ISBN 978-80-246-5957-2 (pdf)

Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

od roku 2021 součást Nakladatelství Karolinum

Obsah

Úvod – Ač neviditelné, „otvírají město“	7
Kapitola 1	
Vytyčení pole: dekoloniální feminismus	10
Kapitola 2	
Vývoj směrem k civilizačnímu feminismu 21. století	48
Proč číst <i>Dekoloniální feminismus</i> v českém kontextu? (Zuzana Uhde a Vojtěch Šarše)	91

Úvod

Ač neviditelné, „otvírají město“

Získejte ženy na svou stranu a zbytek bude následovat.¹

Frantz Fanon

Avšak hněv přetavený v činy ve službách naší myšlenky a budoucnosti je osvobozujícím a posilujícím krokem, který mnohé ozřejmuje, neboť právě prostřednictvím bolestivého procesu překladu můžeme rozpoznat, kdo že jsou naši spojenci a spojenkyně, ač velice odlišní, a kdo že stojí proti nám.²

Audre Lorde

V lednu roku 2018 rasizované ženy,³ které pracovaly na Gare du Nord, pařížském severním nádraží, po pětačtyřiceti dnech stávky zvítězily nad svým zaměstnavatelem, úklidovou firmou Onet, která je subdodavatelem

---

1 Frantz Fanon, *L'An V de la Révolution algérienne I, Œuvres*, Paris, La Découverte, 2011, s. 275.

2 Audre Lorde, De l'usage de la colère. La réponse des femmes au racisme, červenec 2006, DégenrÉ – degenree@boum.org, online <https://infokiosques.net/>, s. 5–6. Audre Lorde, Využití hněvu: Ženy reagují na rasismus, překl. Markéta Musilová. In *Sister outsider* (s. 158–171). Praha, tranzit.cz, 2021 [1981], s. 163.

3 Autorka používá slovo „racisé“, které v sobě obsahuje význam „rasově odlišný“, z něhož je patrné, že tato „odlišnost“ byla lidem připsána zvenku. Nepopisuje tedy žádnou neměnnou objektivní realitu. V souladu s rostoucím užíváním termínu „rasizace“ v češtině pro překlad používám právě tento termín a slova od něho odvozená. – Pozn. překl.

národní železniční společnosti.⁴ Dělnice spolu tvoří rasizovanou a z velké části ženskou pracovní sílu, která vykonává nekvalifikovanou, špatně placenou a zdraví nebezpečnou práci. Jde nejčastěji o práci na částečný úvazek buď brzy ráno, nebo večer po odchodu zaměstnanců a zaměstnankyň z kanceláří, nemocnic, univerzit, obchodních center, letišť a nádraží, nebo úklid hotelových pokojů po odjezdu hostů a hostek. Miliardy žen na sebe denně neúnavně berou úkol uklidit svět. Bez jejich práce by miliony zaměstnanců a úředníků ve službě kapitálu, státu, armády a kulturních, uměleckých a vědeckých institucí nemohly využívat své kanceláře, obědvat v jídelnách, vést schůze a činit rozhodnutí v čistých prostorech, kde jsou uklizené a připravené k použití odpadkové koše, stoly, židle, křesla, podlahy, toalety a restaurace. Tato práce, byť *nezbytná* pro fungování každé společnosti, musí zůstat *neviditelná*. Nemáme si uvědomovat, že svět, v němž se pohybujeme, je uklízen rasizovanými a zneužívanými ženami. Jednak byla tato práce po staletí považovaná za ženský úkol, na který si nemají stěžovat – ženská péče a úklid je bezplatná práce – a jednak kapitalismus nevyhnutelně vytváří neviditelnou práci a životy na jedno použití. Úklidový průmysl ohrožuje zdraví: všude a všech, kteří a které v něm pracují. Na těchto parkerizovaných a ohrožených životech a na vyčerpaných tělech je postaven pohodlný život střední třídy a svět mocných.

Vítězství dělnic z Gare du Nord je významné proto, že vrhlo světlo na existenci průmyslu, v němž se pojí rasizace, feminizace, vykořisťování,

---

4 Onet, numéro 1 de l'exploitation dans le nettoyage, 4. prosince 2017, <http://www.revolutionpermanente.fr/ONET-numero-1-de-l-exploitation-dans-le-nettoyage>; Daniela Cobet, Grève des agents de nettoyage des gares franciliennes. Premier bilan d'une lutte exemplaire, 16. prosince 2017, <http://www.revolutionpermanente.fr/Grève-des-agents-de-nettoyage-des-gares-franciliennes-Premier-bilan-d-une-lutte-exemplaire>; Flora Carpentier, Émotion et fierté de classe à la fête de la victoire des grévistes d'H. Reinier-Onet, 18. prosince 2017, <http://www.revolutionpermanente.fr/Videos-Emotion-et-fierté-de-classe-a-la-fête-de-victoire-des-grévistes-d-H-Reinier-Onet>; Françoise Vergès, „Grève de femmes, luttes féministes: le combat d'Onet“, 9. března 2018, <https://www.revolutionpermanente.fr/Grève-de-femmes-luttes-feministes-le-combat-d-ONET-vu-par-Francoise-Verges>.

ohrožené zdraví, neviditelnost, nedostatečná kvalifikace, nízké mzdy a sexistické i sexuální násilí a obtěžování. Přesto když v lednu 2018 sto žen, včetně Catherine Millet, Ingrid Caven a Catherine Deneuve, podepsalo prohlášení, které odsuzovalo feministickou „nenávist k mužům“, ⁵ zpráva se dostala na titulní stránky médií ve Francii i v zahraničí, vyvolala diskuzi, kontroverze a petice a proti-petice. Signatářky pranýřovaly iniciativy #Balancetonporc⁶ a #Metoo, během nichž ženy odhalily muže, kteří je sexuálně obtěžovali, za „udavačské kampaně“, a „rozsudky bez procesu“, protože někteří muži byli „potrestáni za to, že dělali svou práci, byli donuceni podat výpověď apod., přitom jejich jediným prohřeškem byl dotek kolene, pokus o polibek, ‚intimní‘ řeči při pracovní večeři nebo zprávy se sexuálním podtextem ženě, která neopětovala jejich city“. Mluvily o „vlně čistek“. Nikoho nepřekvapí, že takové prohlášení vzbudilo pozornost. Pohodlný život buržoazních žen celého světa je možný díky milionům rasizovaných vykořisťovaných žen, které jim toto pohodlí zajišťují tím, že jim šijí oblečení, uklízejí domy a kanceláře, v nichž pracují, a starají se o jejich děti a sexuální potřeby jejich manželů, bratrů a partnerů. Mají tak spoustu času na to, aby diskutovaly, zda chtějí být „obtěžovány“ v metru, či usilovat o post šéfky velké firmy. Muži samozřejmě také těží z rozdělení světa na Sever a Jih a jiní muži se nacházejí v pozicích, které toto rozdělení udržují, avšak tím, že se soustředím na roli žen globálního Jihu v organizaci našeho světa, mohu lépe zdůraznit její revoluční charakter v kritice rasistického kapitalismu a heteropatriarchátu.

---

5 Kolektiv, Nous défendons une liberté d'importuner indispensable à la liberté sexuelle, 9. ledna 2018, https://www.lemonde.fr/idees/article/2018/01/09/nous-defendons-une-liberte-d-importuner-indispensable-a-la-li-berte-sexuelle_5239134_3232.html.

6 Fráze „balance ton porc“ lze doslovně přeložit jako „práskni své prase“ a vedle #MeToo byla ve Francii využívána v podobném kontextu. – Pozn. překl.

Kapitola 1

Vytyčení pole: dekoloniální feminismus

Přestože pravicové ideologie feminismus tak dlouho odsuzovaly, nyní se jím zaštiťují. Takový obrat volá po analýze: Čeho se snaží pravice tímto ideologickým využitím dosáhnout? Jak k posunu došlo? Jak se z feminismu, netečného nebo ambivalentního vůči rasovým otázkám a problémům kolonialismu ve frankofonním světě, stal bělošský a imperiální feminismus? Co znamená femonacionalismus a o co v něm jde? Jakou pozoruhodnou shodou okolností se feminismus stal jedním z hlavních pilířů několika ideologií – liberální, nacionálně xenofobní a krajně pravicové –, které si na první pohled odporují? Jak to, že se práva žen stala jedním z triumfů státu a imperialismu, posledním útočištěm neoliberalismu a předvojem civilizační mise bělošského a buržoazního feminismu? Takový feminismus a nacionálně xenofobní proudy se nezasazují o společné zájmy, ale sdílejí *styčné body*. Právě ty nás budou zajímat.⁷

Tento text navazuje na kritická díla feministek globálního Jihu a jejich spojenkyň ze Severu, zabývající se genderem, feminismem, bojem za ženská práva a kritikou takzvaného civilizačního feminismu. Civilizačním jsem ho nazvala proto, že si předsevzal ve jménu ideologie ženských práv vnutit společnosti jednotný způsob myšlení, který podporuje

---

7 Níže shrnuji analýzu těchto styčných bodů, kterou provedla Sara Farris v knize *In the Name of Women's Rights: The Rise of Femonationalism*, Durham, Duke University Press, 2017.

udržování třídni, genderové a rasové nadvlády. Sama hájím dekoloniální feminismus, jenž si klade za cíl zničit rasismus, kapitalismus a imperialismus. Tomuto programu se pokusím dát konkrétní tvar.

„Feminismus je mnohem víc než jen genderová rovnost. A zahrnuje mnohem víc než gender,“⁸ připomíná Angela Davis. Feminismus překračuje i kategorii „ženy“ založenou na biologickém determinismu a vrací pojmu ženských práv radikálně politickou dimenzi: zohledňuje výzvy, kterým čelí lidstvo ohrožené zánikem. Stavím se proti temporalitě, která popisuje osvobození jen jako jednostranné „vítězství“ nad reakcionářstvím: taková perspektiva prozrazuje „nesmírnou blahosklonnost nové generace“⁹ vůči poraženým. Takto psaná historie činí z boje utlačovaných dějiny opakovaných porážek a vnucuje lineární představu času, v níž je každý krok zpět považován za důkaz špatně vedeného boje (což se samozřejmě také děje), a nikoli za odhalení rozhodnosti, s níž reakcionářské a imperiální síly usilují o potlačení veškerého odporu. Přesně jak zní v bojových písních, černošských spirituálech, revolučních zpěvech, gospelech a písních otroků, otrokyň a kolonizovaných: dlouhá cesta ke svobodě, nepřetržitý boj, revoluce jako každodenní práce. Do této temporality kladu feminismus dekoloniální politiky.

Znovu se přihlásit k feminismu

Hlásit se k „feminismu“ není vždy jednoduché. Odpuzují od toho příklady proradnosti západního feminismu, stejně jako jeho urputná touha obsáhnout kapitalistický svět a najít si své místo ve světě mužských predátorů nebo jeho posedlost sexualitou rasizovaných mužů a viktimizací rasizovaných žen. Proč se prohlašovat za feministku nebo feministu, proč obhajovat feminismus – pojmy s tak zkaženou pověstí, že je zneužívá dokonce i extrémní pravice? Co si počít, když slova jako „feministka“

---

8 Angela Y. Davis, *Freedom is a Constant Struggle: Ferguson, Palestine, and the Foundation of a Movement*, Chicago, Illinois, Haymarket Books, 2016, s. 104.

9 E. P. Thompson, *The Making of the English Working Class*, New York, Vintage, 1966, s. 12.

a „feminismus“, která ještě před deseti lety měla radikální potenciál a byla používána jako urážky, jsou nyní součástí výbavy modernizující se neoliberalní pravice? Když na akci „Feministická letní škola“, pořádané francouzskou ministryní, vypíská převážně ženské a takzvané feministické publikum mladou zahalenou ženu, ale nechá si 25 minut přednášet od jednoho muže? (Protesty se objevily pouze spořádaně na Twitteru.)¹⁰ Co je to za feminismus, který se uchyluje k taktice pacifikace? Je ještě možné obnovit původního ducha hnutí, které si kladlo za cíle sociální spravedlnost, důstojnost, respekt a politiku života místo politiky smrti, když se feminismus a feministky zaprodávají kapitálu, státu a impériu? Neměli bychom však také bránit feminismus před útoky fašizujících se sil? Když se sexuální násilí a vraždy staly hlavními zbraněmi pro zkrocení žen? Když ženu neochrání před výbuchy nenávisti ani to, že je blondýna, matka, manželka a univerzitní profesorka a že splňuje všechny normy váženosti bělošské střední třídy ve Spojených státech amerických? (Jak jsme mohli pozorovat při projevech Christine Blasey Ford během debat ohledně jmenování Brett Kavanaugh mezi soudce Nejvyššího soudu Spojených států amerických.) Nebo když ve snaze lépe ovládat ženy vykreslují vlády po celém světě feminismus jako protinárodní ideologii, která nemá místo v „národní kultuře“? Dlouho jsem se místo feministky prohlašovala za antikoloniální a antirasistickou aktivistku v hnutích za osvobození žen.

---

10 „Feministická letní škola“ proběhla v Paříži 13. a 14. září 2018 pod záštitou Marlène Schiappy, ministryně ve vládě Emmanuela Macrona pověřené otázkou rovnosti mezi ženami a muži. Schiappa prohlásila: „Naším cílem bylo zdůraznit pluralitu feministických hnutí. Toto hnutí totiž nikdy nebylo monolitické – vždy se v něm potkávaly různé proudy. Toto diskuzní fórum bylo uspořádáno na základě tří klíčových slov: reflexe, názory a jednání. Cílem pětiletého volebního programu Emmanuela Macrona je zajistit, že tyto debaty prostupují společností.“ https://www.francetvinfo.fr/societe/droits-des-femmes/universite-dete-du-feminisme-marlene-schiappa-ne-veut-pas-delivrer-un-brevet-de-feminisme-mais-inviter-a-la-reflexion_2910739.html. Diskutovalo se o tématech, jako „Šátek a feminismus“, „MeToo a co potom?“, „Je možné být feministkou a zároveň matkou v domácnosti?“ nebo „Jak dosáhnout rovnosti žen a mužů v zaměstnání“. Laura Cha, mluvčí asociace Lallab, byla během svého příspěvku vypískána. <https://information.tv5monde.com/terriennes/en-france-une-premiere-universite-dete-du-feminisme-sous-le-signe-des-polemiques-et>.

K tomu, abych se k pojmu znovu přihlásila, mě přivedl jednak vznik širokého, nadnárodního, pluralitního a dekoloniálního politického feminizmu a jednak přivlastnění ženských bojů civilizačním feminismem.

Antikoloniální trajektorie

Životní osudy toho mnoho nevysvětlí, dokonce často nevysvětlí téměř nic, ale já jsem v knize o feminizmu povinna říci něco málo o své vlastní životní trajektorii. Nikoli snad proto, že by byl můj život nějak význačný, ale protože v něm boje žen hrály významnou roli. Několik let jsem byla aktivistkou v hnutích za osvobození žen: jejich boje byly vždy spojené s osvobozeneckými projekty obecnějšího ražení, jako v mém případě osvobození od francouzského kolonialismu po roce 1962. Můj zájem, zvědavost a zapojení se do emancipačních bojů byly založeny na politickém a kulturním vzdělání, jež jsem získala na ostrově Réunion. Byla jsem vychovávána v kontextu, kde škola, média a kulturní aktivity byly všechny podřízeny francouzskému koloniálnímu řádu po roce 1962, což mi jako malé dívce zprostředkovalo mimořádnou mezinárodní zkušenost. Dlouho jsem se místo za feministickou aktivistku označovala za „aktivistku za osvobození žen“. Měla jsem to štěstí vyrůstat v rodině feministických a antikoloniálních komunistů a komunistek, obklopena aktivisty a aktivistkami různého původu, genderu a společenských tříd, kteří mi ukázali, co znamená boj, solidarita, radost a štěstí, které se s kolektivním bojem pojí. Mé dospívající idealistické já nesneslo porážku, ale bylo vrženo zpátky na zem reakcí mých rodičů: „Jsou to bestie, fašisti a gauneři, od nichž nelze očekávat nic dobrého. Nerespektují žádná práva – a naše právo na existenci už vůbec ne.“ V těchto poznámkách nebylo nic poráženeckého, spíše obsahovaly lekci o tom, že boje se odehrávají v různých časových rovinách: obrazy obsazení Zimního paláce, vstup Castrových vojsk do Havany a Alžírské armády národního osvobození do Alžíru byly sice impozantními obrazy podněcujícími představivost, ale lnout k nim dnes znamenalo riskovat zklamání zítřka. Zítřka totiž boj pokračuje. Příliš brzy jsem také zjistila, že pokud chce stát rozdrtit nějaké hnutí, použije

všechny prostředky a zdroje, které má k dispozici, aby utlačované nejen ještě více potlačil, ale také je rozdělil. Jednou rukou udeří, druhou usiluje o asimilaci. Strach je oblíbenou zbraní, pomocí níž stát vytváří konformitu a získává souhlas, a já jsem rychle pochopila, jakou cenu musím zaplatit, abych se vyhnula potížím: „Neupozorňuj na sebe a příliš neprotestuj a nedostaneš se do problémů.“ Ukázalo se to na Debrého usnesení z roku 1960, na jehož základě bylo třináct antikoloniálních aktivistů (včetně odborových předáků) vykázáno do exilu. Šlo o jasný vzkaz: každý opoziční hlas bude potrestán.¹¹ Réunionský historik Prosper Ève mluvil o *Ostrově strachu*, když analyzoval, jak otrokářství, postotrokářství a pak postkolonialismus až do šedesátých let šířily strach jako disciplinární techniku.¹² Strach se rozhodně netýká pouze koloniálního systému, ale nezapomínejme, že právě koloniální otroctví bylo založeno na neustálé hrozbě mučení a smrti lidských bytostí, legálně přeměněných na věci, a na veřejné podívané, kterou jejich vraždy poskytovaly. Dále jsem se naučila, že musím využívat zákony proti státu samotnému, avšak bez iluzí a ideálů. To pochopily již otrokyně, když bojovaly za to, aby jim byl zákonem uznán svobodný status, který by pak předaly svým dětem,¹³ nebo kolonizovaní a kolonizované, kteří a které obrátili proti koloniálnímu státu jeho vlastní zákony (svoboda tisku, svoboda sdružování, volební právo atd.). Nikdy však nešlo o jedinou metodu – tuto strategii vždy doprovázela kritika státu a jeho institucí. Boje se vedou na mnoha frontách a za cíle v různých časových horizontech. Existence rozlehlého světa, v němž lidé

---

11 15. října roku 1960 bylo ve francouzských zámořských regionech Guadeloupe, Martinik, Francouzská Guyana a Réunion přijato usnesení, jehož cílem bylo potlačit veškerý odpor v Alžírsku (rozděleném na „francouzské departementy“) a vyhostit do exilu státní úředníky, kteří by mohli „narušovat veřejný pořádek“.

12 Prosper Ève, *L'île à peur. La peur redoutée ou récupérée des origines à nos jours*, Saint-André de La Réunion, Océan Éditions, 1992.

13 V otroctví získávalo dítě status od matky: pokud byla matka otrokyně, její dítě se stalo otrokem; pokud byla svobodná, bylo svobodné i její dítě. Toto pravidlo však zdaleka nerespektovala většina otrokářů, kteří jej zpochybňovali všemi možnými prostředky: lhali, falšovali doklady a neuznávali osvobození z otroctví. Existovalo mnoho případů, kdy se otrokyně obracely na soud a bojovaly proti této svévoli.

vzdorují a odmítají se podříditi nespravedlivému světovému řádu, tvořila součást mého světónázoru, který mi byl předán. Nebylo to tedy s příjezdem do Francie nebo s nástupem na univerzitu, kdy jsem se dozvěděla, že kapitalismus, rasismus, sexismus a imperialismus jsou moji souputníci. Nepotřebovala jsem číst Simone de Beauvoir, abych se seznámila s antikoloniálním feminismem a antirasismem. Tím vším jsem byla obklopena od útlého dětství.

Falešná nevinność bělošského feminismu

V návaznosti na Frantze Fanona, který napsal, že „Evropu udělaly teprve země třetího světa tím, čím dnes je“, protože byla vybudována na rozkradení světového bohatství, a tak „bohatství imperialistických zemí je i naším bohatstvím“,¹⁴ tvrdím, že Francie je doslova výtvozem koloniálního impéria a Sever je výtvozem Jihu. Vždy mi proto zůstává rozum stát nad zarputilostí, s níž se při analýze současné Francie a politiky po sobě jdoucích vlád od roku 1950 opomíjí otroctví, kolonialismus a „zámořské“ oblasti, které jsou ze současné historie vylučovány ještě častěji než koloniální impérium. Žádný text věnující se politickým otázkám, ať už k nim přistupuje z filosofického, ekonomického nebo sociologického hlediska, se nevěnuje těmto pozůstatkům francouzského koloniálního impéria. Odráží se v tom jistá touha vymazat tyto národy a jejich země z analýzy konfliktů, sporů a odbojů. K čemu jinému je toto potlačení než k zachování ideje, že ačkoli ke všemu tomu – otroctví, kolonialismu a imperialismu – došlo, vždy to zůstávalo *vně* toho, co skutečně tvoří Francii? Podceňujeme tak propojení mezi kapitalismem a rasismem a mezi sexismem a rasismem a zachováváme francouzskou nevinność. I francouzský feminismus se tváří v tvář koloniálnímu a otrokářskému dědictví ošivá. Jako kdyby to, že jsou obětí mužské nadvlády, ženy vyvazovalo ze zodpovědnosti ve vztahu k politice francouzského státu.

---

14 Frantz Fanon, *Les damnés de la terre*, Paris, La Découverte, 2002, s. 99. Frantz Fanon, *Psanci této země*, překlad Dušan Špitálský, Praha, tranzit.cz, 2014, s. 111.

Feminismus jako boj o právo na existenci

K prohlášení se za dekoloniální feministku a k obraně feminismů dekoloniální politiky dnes nestačí vyrvat slovo „feminismus“ z chamtivých rukou ideologicky vyprázdněných reakcionářek a reakcionářů, ale je třeba také potvrdit věrnost ženám globálního Jihu, které nás v bojích předešly. Musíme uznat jejich oběti a ctít jejich životy v celé jejich složitosti, rizika, která podstoupily, a všechna prožitá zaváhání a ztrátu odvahy. Znamená to přijmout jejich odkaz. Na druhou stranu jde také o to uznat, že útoky, jež jsou nyní ospravedlňovány státními představiteli, kteří se k nim veřejně hlásí, nejsou pouhým projevem bezostyšné nadvlády maskulinismu, ale také vyjádřením zhoubného násilí, vyvolaného kapitalismem. Dekoloniální feminismus s sebou nese depatriarchalizaci revolučních bojů. Feminismy dekoloniální politiky jinými slovy přispívají k boji, který po staletí vedla část lidstva, aby osvědčila své *právo na existenci*.

Feminismy dekoloniální politiky¹⁵

Jednou z významných událostí začínajícího 21. století, která se projevuje již několik let, je vznik hnutí feminismů dekoloniální politiky po celém světě. V rámci tohoto proudu se vyvinula rozmanitá praxe a teorie a nabralo se mnoho zkušeností. Nejpodnětnější a nejoriginálnější jsou hnutí zdola, která k problémům přistupují intersekcionalně a napříč tématy. Není divu, že hnutí vyvolávají ostrou reakci ze strany zastánců heteropatriarchátu, feministek globálního Severu a jednotlivých vlád. Rozšířila se v zemích globálního Jihu a upamatovávají na předchozí feministické boje, které navzdory děsivým protiútokům nikdy neskončily, protože se nikdy nepřerušily. Hnutí, k nimž se přidaly feministky ve Španělsku,

---

15 Používám pojem „hnutí“ buď v singuláru jako jedno z mnoha (*un mouvement*), nebo v plurálu, místo jednoho konkrétního „hnutí“ (*le mouvement*), čímž chci naznačit, že existuje mnoho různých feminismů a že je možné vytvářet jejich alternativní formy. Ty, které mě zajímají, jsou nicméně všechny výrazně antirasistické, antikapitalistické a antiimperialistické.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Dekoloniální feminismus***.
Pokud se Vám ukáзка líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.